

Més que aucells

És l'escarabat aquàtic més gros de la nostra fauna, amb uns 40-50 mm de llargada. De color negre brillant, el dors té una tonalitat verdosa que dona lloc al seu cognom o epítet específic, *pistaceus*. Pertany a la família dels hidrofílids, que són els escarabats d'aigua per excel·lència. Es caracteritzen per la forma i longitud de les seves antenes, que els permeten prendre aire atmosfèric sense necessitat de sortir de sota de l'aigua, i pels palps maxil·lars ben desenvolupats, quasi tan llargs com les antenes.

Té el ventre recobert d'una pilositat com de vellut que serveix per crear una pel·

Text de **Inmaculada Ferriz**
Dibuix de **Xavier Canyelles**

Es tracta d'una espècie típicament mediterrània, malgrat que es pot trobar en latituds més al nord del continent. Tot i haver estat considerat un escarabat aquàtic ben comú i estès, tant aquesta espècie com el grup al qual pertany es troben en declivi a Europa per la desaparició o alteració de zones humides, a més de la fragmentació del seu hàbitat. A s'Albufera de Mallorca hi ha una població ben coneguda, que té afició a caure a les trampes de llum que s'hi posen de tant en tant per a atraure animals nocturns.

Hydrous pistaceus

lícula d'aire que actua com a reservori i que li permet passar força temps submergit, com una botella de busseig; a més li dona un aspecte platejat per sota quan és a l'aigua. També hi té una espina ben afilada, que equivaldria a la quilla d'una embarcació. Té pèls a les potes d'enmig i les posteriors, però no a les anteriors.

Els adults o imags són herbívors i detritívors, per la qual cosa es fan servir dels palps maxil·lars que els surten de la part bucal, que rossequen i masteguen les herbes. Les larves, en canvi, són depredadores ferotges a les aigües en què viuen, i mengen des de petits mol·luscs aquàtics fins a altres larves. Són depredats per peixos i, per fugir-ne, requereixen d'aigües amb una bona comunitat de macròfits per amagar-s'hi.

Encara que són aquàtics, segueixen tenint un parell d'ales funcionals que els permeten volar distàncies considerables, encara que de forma matussera i sorollosa... i és que són molt grossos! Ho fan sobretot a la primavera, per a dispersar-se i trobar parella. Un altre fet ben curiós és que la femella pon els ous al revers d'una fulla que sura i ho fa construint un capoll en el qual diposita la posta, que quedarà connectada amb l'exterior a través d'una mena de sífo que arriba a la superfície, tota una sofisticació.

Quadern de camp

Per **Steve Nicoll**

Jul 08 S'observa en el parc natural de Mondragó (Santanyí) un jove de l'any de cucui reial (*Clamator glandarius*). Aquesta espècie, que sol parasitar nius de garsa (*Pica pica*) no cria a Balears i es donen molt poques observacions anuals. Bibià Belmar.

Ago 03 S'observa prop de Villafranca una àguila marcenca (*Circus gallicus*). Pere Vicens.

Set 16 Durant el mes de setembre s'han produït diverses observacions de fuell de collar (*Eudromias morinellus*), raresa a Balears. Les cites més importants han estat el dia 16 amb un grup d'almenys 11 individus en es Blanquer de Maria de la Salut i el dia 22 amb un altre de 12 prop de Villafranca (Maties Rebassa). Un altre grup d'un màxim de 16 individus fou observat entre el 22 i el 29 d'agost a l'aeroport d'Eivissa. Constanancio Moreno, Raúl Caballero i José Luis Martínez.

Set 27 Continuen els albiraments d'arpella russa (*Circus macrourus*), una espècie considerada raresa a Espanya, procedent del nord-est d'Europa i Sibèria. Aquesta vegada es tracta d'un jove de l'any vist en migració cap al sud des del cap de ses Salines. És la primera observació d'aquesta espècie registrada durant la migració postnupcial a Balears. Marc Melià, Lalo Ventoso, Maties Rebassa i Pep Manchado.

Set 30 S'observa una llambritja de bec vermell (*Hydroprogne caspia*) a s'Albufereta (Pollença). És una espècie considerada raresa a Balears. Maties Rebassa.

La migració postnupcial ha estat important enguany. El Grup d'Observadors de Rapinyaires registra el dia 11 de setembre un pas de fins a 250 arpelles (*Circus aeruginosus*) i fins a 49 aligots vespers (*Pernis apivorus*) des del cap de ses Salines. GORA.

Fuell de collar, *Eudromias morinellus*

MATIES REBASSA